

KULTURUTSKOTTETS UTLÅTANDE 11/2009 rd

Regeringens proposition om statsbudgeten för 2010

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 september 2009 en proposition om statsbudgeten för 2010 (RP 138/2009 rd) till finansutskottet för beredning. Kulturutskottet har med stöd av 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning beslutat att inom sin behörighet lämna ett utlåtande om budgetpropositionen till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kanslichef Harri Skog, överdirektör Riitta Kaivosoja, överdirektör Sakari Karjalainen, ekonomiplaneringschef Matti Väisänen, undervisningsråd Jorma Karhu, regeringsråd Tuula Lybeck, undervisningsråd Armi Mik-

kola, utvecklingschef Jouni Kangasniemi, överinspektör Jaana Walldén och överingenjör Erkki Salmio, undervisningsministeriet

- ordförande Matti Uusitupa, Finlands universitetsrektors råd
- direktör Anneli Kangasvieri och specialmedarbetare Kari Sjöholm, Finlands Kommunförbund
- specialmedarbetare Olavi Arra, Undervisningssektorns Fackorganisation rf
- projektchef Ulla Nord, Helsingfors Diakonissanstalt
- ombudsman Markku Hassinen, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Målen för den grundläggande utbildningen är att inlärningsresultaten är bland de bästa i internationella jämförelser, antalet stora undervisningsgrupper minskar, andelen elever som inleder fortsatta studier direkt efter grundläggande utbildning och gymnasium ökar och andelen yrkesutbildade som kommer in i arbetslivet eller

fortsätter studera ökar. På högre nivå är det meningen att utbildningen och forskningen ska få bättre kvalitet och genomslag och vara konkurrenskraftiga internationellt sett. Utskottet anser det vara viktigt att garantera universitetens verksamhetsmöjligheter enligt den nya universitetslagen. Det är också viktigt att den tid det tar att avlägga examen blir kortare, att genomströmningen förbättras och att vi får fler lärare per studerande. Utskottet vill också lyfta fram betydelsen av att hjälpa nytexaminerade att få jobb.

Den statliga regionförvaltningen kommer att omorganiseras vid ingången av 2010. De regionala uppgifterna inom undervisningsministeriets förvaltningsområde ska handhas av både regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna. Den allt sämre kommunalekonomin kräver fortsatt översyn av kommunstrukturen och de kommunala servicestrukturerna. Lagen om statsandelar till kommunerna ska föreskriva om grunderna för statsandelar för förskoleundervisning, grundläggande utbildning, allmänna bibliotek, kultursektorn över lag och grundläggande konstutbildning per invånare. Utskottet framhåller att det fortfarande ska vara undervisningsministeriet som står för de politiska vägvalen, verksamhetsmålen och utvecklingsmålen, även om anslagen för statsandelar slås samman med finansministeriets huvudtitel.

Sammanlagt 62 miljoner euro föreslås bli disponerat för projektet för utveckling av den grundläggande utbildningens kvalitet. Av denna summa ska 30 miljoner euro gå till att minska undervisningsgrupperna och 15 miljoner euro ska användas för att förbättra specialundervisningen. Dessutom dirigeras 8 miljoner euro till klubbaktiviteter. Resurserna ökar för grundundervisning i konst, flexibel grundläggande utbildning, morgon- och eftermiddagsverksamhet, undervisning i modersmålet för elever med ett främmande språk som modersmål och undervisning i finska/svenska som andra språk. Fullmakten för anläggning av allmänbildande läroverk höjs med 49 miljoner euro som ett led i de stimulerande insatserna.

Yrkesutbildningen ska enligt förslagen till höstens tilläggsbudget och nästa års budget öka med ungefär 1 300 studieplatser. För kompetenshöjning bland vuxna och bättre sysselsättning ökas den yrkesinriktade tilläggsutbildningen både på läroverk och i form av läroavtalsutbildning och den kompletterande utbildningen av läroavtalstyp för högskoleutbildade.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att anslagen för konst och kultur respektive idrott och ungdomsarbete stiger med sammanlagt 51,1 miljoner euro (9,8 %). Tippningsvinstmedlen ökar inom alla sektorer. De disponibla tippnings-

vinstmedlen uppskattas uppgå till sammanlagt omkring 462,7 miljoner euro 2010.

Det tillskott på 7 miljoner euro som ingår i anslagen på 59 miljoner euro för ungdomsarbete disponeras för ett aktivt engagemang i samhället, stärkt social identitet och bättre levnadsförhållanden, effektiv verkstadsverksamhet och uppsökande verksamhet i par för att motverka utanförskap. Anslagen för uppsökande ungdomsarbete höjs nästan till det dubbla, 4,65 miljoner euro.

Finansieringen av anläggningskostnader för allmänbildande utbildning

Statsandelen för anläggningsprojekt ska bli ett statsbidrag vid ingången av 2010. Ändringen motiveras med flexibilitet i förvaltningen. Avsikten är inte att ändra nivån på den statliga finansieringen av enskilda projekt.

Utifrån budgetpropositionen kan totalt 86,5 miljoner euro beviljas i statsbidrag för anläggningsprojekt för allmänbildande utbildning, varav 16,5 miljoner euro under den tid projekten genomförs. Statsbidragen väntas räcka till att bygga eller renovera lokaler för 16 000 elever.

Undervisningsministeriet förbereder som bäst en finansiell plan för anläggningsprojekt 2010—2013. Om planen hade byggt på utgiftsramarna skulle den ha kunnat uppta ungefär 26 % av de föreslagna projekten. Den kommer att ange de projekt som ska finansieras med tilläggsanslag för stimulans, men till största delen ska de stimulerande projekten väljas ut utifrån statsbidragsansökningarna i slutet av 2009.

När man avgör vilka projekt som ska få tilläggsfinansiering är det viktigt att prioritera projekt för att åtgärda fukt- och mögelproblem, men också andra behövliga projekt bör finansieras, anser utskottet. Den statliga finansieringen av dessa projekt ska enligt ett förslag av finansministeriets så kallade stimulansarbetsgrupp vara ungefär 75 % av den nuvarande statsandelen.

Utskottet lyfter fram att en alltför stor del av projekten blir utan statligt stöd och att också nödvändiga projekt måste senareläggas eller slopas helt och hållet. Resultatet blir detsamma om

de finansieras i efterhand, eftersom kommunerna inte kan finansiera dem under den tid de ska genomföras. Byggprojekt inverkar positivt på sysselsättningen och därför bör staten införa incitament för att genomföra dem. Enligt utskottets synpunkt bör kommunerna uppmanas att tidigare lägga projekt utan att statsandelen minskar på grund av tidigareläggningen. Då kan man undvika att många viktiga projekt läggs ner helt och hållet.

Utskottet föreslår att bidragen för anläggningskostnader ökas med 3 miljoner euro och att fullmakten under den tid projekten genomförs höjs i motsvarande mån.

Anslagen till universiteten

Det sker vissa ändringar i budgetförslaget på grund av att universiteten från och med den 1 januari 2010 blir självständiga offentligrättsliga institutioner eller stiftelser enligt stiftelselagen. Universiteten blir självständiga juridiska personer och står alltså utanför statens budgetekonomi. Det är nödvändigt att garantera deras ekonomiska villkor. En tillräcklig statlig finansiering har stor betydelse för måluppfyllelsen enligt den nya universitetslagen.

Den statliga finansieringen av universitetens verksamhet finns på moment 29.40.50 i budgetpropositionen. Jämfört med innevarande år ökar anslaget med 98 miljoner euro. Men det är svårt att jämföra med året innan, eftersom propositionen innehåller en lång rad tekniska ändringar och tillskott som med avseende på utvecklingen av universitetens verksamhet kan betraktas som genomgångsposter, såsom moms-kompensation, tidigare lönejusteringar och ändringar i StaPL-avgiften. Justeringen av den höjda kostnadsnivån enligt den nya universitetslagen kommer att genomföras första gången när statsstödet till universiteten fastställs för 2011.

Budgetpropositionen innehåller inte något förslag till anslag för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om universiteten. Premien beräknas vara ungefär 35 miljoner euro 2010. Vid budgetmanglingen beslutade regeringen att utreda en senareläggning av skyldighe-

ten för de nya formerna av universitet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. De ekonomiska villkoren försämrats betydligt om universiteten förväntas klara av att betala premierna inom de ramar som föreslås i budgeten. Kulturutskottet ser det som nödvändigt att stanna för en lösning som inte kringskar anslagen för universitetens verksamhet. Om detta inte blir fallet bör universiteten få kompensation för premierna. Därför föreslår utskottet ett villkorligt tillskott på 35 miljoner euro.

När den nya universitetslagen behandlades noterade utskottet i sitt betänkande (KuUB 5/2009 rd — RP 7/2009 rd) att en tillräcklig basfinansiering är ett grundläggande villkor för att universiteten ska klara av sina skyldigheter visavi forskning och utbildning, också under ekonomiskt svåra konjunkturförhållanden. När riksdagen godkände lagförslaget förutsatte den att universiteten tillförsäkras en tillräcklig basfinansiering för att förbättra utbildningen och forskningen och garantera kvaliteten. Stödet ska kanaliseras jämnt till alla vetenskapsområden.

Enligt utredning från undervisningsministeriet avses en del av det statliga stödet till universiteten disponeras för universitetscentren via de universitet som samordnar dem. Summan, 4 020 000 euro, motsvarar det sammanlagda belopp som tidigare tagits från universitetens gemensamma utgifter och omkostnader för att samordna universitetscentren. Universiteten kan tilldela universitetscentren och sina övriga verksamhetsenheter mer bidrag enligt egna beslut.

Finansieringen av lärarutbildning

Grundutbildning. På grund av universitetsreformen anser utskottet att lärarutbildningen riskerar att få för lite uppmärksamhet när den interna finansieringen avgörs vid universiteten. Men universiteten bör också i det nya systemet bära sitt ansvar för lärarutbildningen så att det ordnas tillräckligt med utbildning på det regionala planet och också i hela landet.

Utskottet är oroat över att utbildningsvolymen är för låg, i synnerhet när det gäller barnträdgårdslärarutbildning på universitet. Enligt

utredning minskar antalet utbildade barnträdgårdslärare betydligt i förskolegrupperna. Därför ligger tonvikten på omvårdnad och omsorg på bekostnad av pedagogiska aspekter.

Inom yrkesutbildningen råder det för närvarande brist på behöriga lärare inom vissa områden. Men det finns sökande till yrkeslärarutbildning och antalet kommer att öka till följd av högre yrkeshögskoleexamen. Mot bakgrund av en tillfällig lärarbrist bör man absolut inte sänka behörighetsvillkoren för yrkeslärare.

Grundläggande lärarutbildning ordnas på svenska vid Åbo akademis enhet i Vasa. Det är nödvändigt att ordna utbildningen så att också skolorna i södra Finland får tillräckligt med svenskspråkiga lärare. Detta kräver också satsningar på allsidig, behörighetsgivande utbildning i södra Finland. I nuläget finns det brist på till exempel behöriga yrkeslärare, barnträdgårdslärare och ämneslärare i vissa ämnen.

Övningsskolor. Övningsskolorna utgör en viktig del av vårt system för lärarutbildning. Deras uppgifter och verksamhet förblev desamma i den nya universitetslagen. Problemet har redan i flera år varit att deras övergripande budgetutveckling har stannat av. Riksdagen har i flera år vid budgetbehandlingen tvingats notera att deras anslag varit för små och därför höjt dem. Bland annat i sitt budgetbetänkande för innevarande år tog finansutskottet upp de faror och negativa följder som kan uppkomma om övningsskolorna inte får tillräckliga anslag.

Finansieringen av övningsskolorna inom statsbudgeten läggs om i början av 2010. Deras budget utgjorde ett eget moment i tidigare budgetar. Övningsskolornas anslag på momentet för universitetens omkostnader innehåller anslag för ledd praktik som hör till lärarutbildningen. I den föreliggande budgetpropositionen föreslås det totala antalet studiepoäng som ska avklaras inom ledd praktik vara 42 000 under 2010. Finansiellt sett motsvarar detta den nuvarande verksamhetsvolymen på övningsskolorna. Anslaget för övningsskolornas förskoleutbildning och grundläggande utbildning, 34 837 000 euro, har flyttats över till anslaget för statsandelar till kom-

munal basservice. Övningsskolornas övriga anslag, 43 998 000 euro, har integrerats i den statliga finansieringen av universiteten, alltså på moment 29.40.50.

Många genomgår lärarpraktik någon annanstans än på övningsskolor, eftersom till exempel de som studerar till barnträdgårdslärare eller lärare inom vuxenutbildning inte kan få praktik på övningsskolor. Dessutom hör det till de viktigaste principerna inom lärarutbildningen att varje lärare också ska ha erfarenhet av normal grundskola och därför kompletteras praktik på normala skolor med praktik på fältet. Enligt preliminära uppgifter planeras praktikvolymen utanför övningsskolorna bli ungefär 18 000 studiepoäng 2010. Om detta genomförs utan öronmärkta tilläggsanslag, kommer pengarna att tas från universitetens verksamhetsanslag.

Fortbildning. Utskottet anser att det inte ordnas tillräckligt med fortbildning för lärare. Behovet är stort och fortbildningen ska tillgodose lärarnas och rektorernas behov i olika skeden under karriären. Det är angeläget att fortbildningen väger in bland annat ämneskompetens, förmåga att samverka, specialundervisning, studievägledning, internationalisering och åtföljande behov att växa till och uppfostra till kulturell mångfald plus nya undervisningsmetoder. Fortbildningen för skolornas ledning fokuserar på personalledning och pedagogisk ledning. Också alla som arbetar inom förskolan bör ha möjlighet till fortbildning.

Programmet för fortbildning av lärare föreslås få 8 miljoner euro till, vilket möjliggör statsstödd fortbildning för 34 000 lärare. Fortbildningen för invandrad undervisningspersonal utökas också. Enligt utskottet är det viktigt att starta fortbildningsprogrammet. Dessutom har det betydelse hur pengarna för fortbildning fördelas mellan de regionala aktörerna (närings-, trafik- och miljöcentralerna och regionförvaltningscentralerna). Den utökade fortbildningen får inte leda till dyra strukturer utan den ska gå till själva verksamheten och till exempel nätverkande.

För att utbildningsvolymen ska kunna öka och tillgängligheten förbättras föreslår utskottet att anslaget för fortbildning av lärare höjs med 2 miljoner euro.

Utvecklingen av ungdomsverkstäderna och det uppsökande ungdomsarbetet

Enligt en undersökning gjord av länsstyrelsen i Södra Finlands län 2008 hade ungdomsverkstäderna nästan 15 000 deltagare i olika åldrar. Ungdomsarbetslösheten ökar kraftigt och därför väntas deltagarantalet fortfarande växa. Målet för 2010 är att med hjälp av uppsökande arbete i par nå ut till 5 000 unga och hänvisa 3 500 till fortsatta åtgärder. Måluppfyllelsen kräver också beslut om vilken väg och vilka åtgärder som ska väljas i fortsättningen. Kommunernas ekonomiska problem hotar den fortsatta verkstadsverksamheten. I många kommuner kommer det besked från verkstäderna att de börjar bli fullsatta och det bildas köer till tjänsterna.

I en rapport från 2007 lyfter statens revisionsverk fram verkstäderna som en av de viktigaste arbetsformerna för att motverka utanförskap bland unga. För samhället är verksamheten inte dyr, för om man ingriper i rätt tid sparar samhället in mycket större kostnader.

För ungdomsarbete inom undervisningsministeriets förvaltningsområde föreslås ett anslag i statsbudgeten på 4,6 miljoner euro för uppsökande verksamhet i par och 1,4 miljoner euro för att bygga ut verkstadsverksamheten för unga. I motiveringen nämns regeringsprogrammets mål att verksamheten ska bli rikstäckande.

Uppsökande ungdomsarbete, alltså arbete i par, har varit en effektiv form av tjänster för unga och samarbetet med verkstäderna har fungerat bra. En stor del av de 56 paren arbetar i en verkstadsmiljö. I år har de hittat nästan 2 000 unga, varav 1 400 har hänvisats till fortsatta åtgärder och andra tjänster. Verkstäderna har gett många unga en bra start och på så sätt motverkat utanförskap.

En del av de unga som söks upp behöver särskilda stödåtgärder. Verkstäderna har lanserat ett slags träningsstart som är en konkret service-

modell för samarbetet mellan de uppsökande ungdomsarbetarna och verkstäderna. Uppsökande arbete i par lämpar sig också väl för multiprofessionellt myndighetssamarbete.

Enligt utredning visar resultaten från det uppsökande arbetets första verksamhetsår att de unga behöver tjänster där aktiviteter kombineras med stödtjänster. Enligt undervisningsministeriet vägrade bara 3,5 % av de unga att samverka. Av det kan man dra slutsatsen att de unga uppskattar och vill ha de tjänster som är riktade till dem. Enligt propositionen är det ett av verkstädernas mål att 70 % av deltagarna får plats inom en utbildning, arbete eller annan ledd verksamhet efter sin period på verkstaden.

Utifrån tidigare undersökningar vet man att de som hoppat av grundläggande yrkesutbildning utgör största delen av de unga som har hamnat utanför arbetsliv och utbildning. Upp till 36 % av de unga som söktes upp under det första året med uppsökande arbete i par höll på med sina studier till en yrkesinriktad grundexamen eller hade redan hoppat av studierna.

Ett tillräckligt anslag för verkstäderna bidrar till praxisen, som fått en bra start och nu ska utvecklas, inom uppsökande arbete i par, verkstäder och multiprofessionellt myndighetssamarbete. För att vara effektivt måste det uppsökande arbetet ha ställen att placera de unga på. Utan verkstäderna och deras aktiviteter har de mest utsatta ungdomarna ingen alternativ gemenskap eller plats att vara på.

Det är påkallat att verkstäderna blir rikstäckande. Utskottet framhåller dock att olika kommuner har olika behov och att detta bör beaktas när verksamheten utvecklas. Verkstäderna är fortfarande beroende av statligt och kommunalt stöd och olika projekt. Alla kommuner har inte kunnat eller velat permanenta verksamheten. Utskottet föreslår 1,1 miljoner euro till för att befästa och bygga ut verkstadsverksamheten.

Utlåtande

Kulturutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det ovanstående och

KuUU 11/2009 rd — RP 138/2009 rd

*att moment 29.30.20 ökas med
2 000 000 euro för att utvidga fortbild-
ningen för lärare,*

*att moment 29.10.34 ökas med
3 000 000 euro för anläggningskostna-
der,*

*att moment 29.40.50 vid behov ökas
med 35 000 000 euro för att kompense-
ra universiteten för arbetslöshetsför-
säkringspremier och*

*att moment 29.91.51 ökas med
1 100 000 euro för stöd till ungdoms-
verkstäder.*

Helsingfors den 14 oktober 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Raija Vahasalo /saml
vordf. Tuomo Hänninen /cent
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna (del-
vis)
Paavo Arhinmäki /vänst (delvis)
Merikukka Forsius /saml
Timo Heinonen /saml
Anneli Kiljunen /sd
Sanna Lauslahti /saml (delvis)

Jukka Mäkelä /saml
Mikaela Nylander /sv
Lauri Oinonen /cent
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /cent
Leena Rauhala /kd
Pauliina Viitamies /sd
ers. Ilkka Kantola /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.

AVVIKANDE MENING 1

*Motivering***Elevernas rätt till grundläggande utbildning måste garanteras under alla förhållanden**

Utbildning genererar kompetens som kan göra det möjligt för landet att klara sig ur recessionen och stärka sin konkurrenskraft. Därför kan man inte se utbildningsanslagen bara i ljuset av nuläget. Finland satsar mindre på utbildning än OECD-länderna i genomsnitt. Enligt den årliga OECD-jämförelsen har vi många elever per lärare, minst undervisning i klass och en rekordlåg andel för lärarlöner av utbildningskostnaderna. Samtidigt som konkurrerande länder satsar mer på utbildning och därmed på hela samhällets framtid, släpar vi efter allt mer. Det behövs tillräckligt med statsandelar för nya lagfästa uppgifter och utvidgade nuvarande uppgifter. Enligt regeringsprogrammet bör statsandelen för nya uppgifter vara minst 50 procent.

Det ekonomiska läget i kommunerna försämrats snabbt och dessa har planer på massiva nedskärningar inom skolsektorn. Enligt en enkät som YLE lät göra i början av hösten valde 30 procent av kommunerna undervisningen när de blev tillfrågade vilka tjänster de tänker spara in på mest. Nu tänker redan ett tjugotal kommuner permittera lärare nästa år och många funderar på att göra det. Kommunernas beslut och planer är ett hot mot de grundläggande fri- och rättigheterna enligt grundlagen och riskerar likabehandlingen av medborgarna. Statens revisionsverk anser att lärarpermitteringarna är det största hotet mot likabehandlingen. Undervisningsminister Henna Virkkunen har visserligen i offentligheten varnat att det är kortsynt att spara in på undervisning, men yttrandena har inte väckt genklang i form av konkreta åtgärder för undervisningsanslagen. Med statsbudgeten för nästa år stärks inte likabehandlingen och undervisningsgrupperna blir inte mindre.

Kostnaderna för grundläggande utbildning stiger oundvikligen på grund av den åtstramad kommunalekonomin men också till följd av att kvaliteten ska höjas enligt kriterier som nu är under arbete och att specialundervisningen ska ses över. Om elever som behöver särskilt stöd integreras i grupper med allmän undervisning, blir det allt svårare att minska undervisningsgruppernas storlek, fortbilda lärarna och vidta andra stödåtgärder. Översynen av specialundervisningen kräver långvarig och heltäckande finansiering. Det behövs också mer studievägledning och elevvård på alla stadier.

Det ordnas inte tillräckligt med fortbildning för lärare. Det behövs också fler studieplatser inom den grundläggande lärarutbildningen, inte minst i fråga om specialundervisning och studiehandledare. I och med universitetsreformen kör forskningen över den grundläggande lärarutbildningen. Budgetpropositionen innehåller inte några öronmärkta anslag för särskilda utbildningsområden som lärarutbildningen.

Vi måste kunna minska undervisningsgrupperna och barngrupperna på daghem. Verkligheten i kommunerna under hösten visar att gruppstorleken är densamma som tidigare eller större. Regeringens insatser har inte lett till några nämnvärda förändringar i gruppstorleken. Vi socialdemokrater har föreslagit att mer anslag ska disponeras för att minska gruppstorleken och att maximistorleken på undervisningsgrupperna i grundskolan ska lagstadgas.

Det kommer att bli allt svårare att tillförsäkra kommunerna utbildningsresurser när det nya statsandelssystemet införs i början av nästa år. Systemet blir mer kalkylmässigt därför att statsandelarna för social- och hälsovård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning ska slås samman med vissa andra statsandelar inom undervisningsministeriets förvaltningsområde och statsandelarna ska räknas enligt invånarantal och inte enligt elevantal. Följaktligen försvagas kopplingen mellan verksamhet och ekonomi

samtidigt som anslagens styreffekt minskar. Statsandelarna ska centraliserat handhas av ett enda ministerium och då måste man särskilt se till att det övergripande styrsystemet för den grundläggande utbildningen är lättbegripligt.

De statsandelar som regeringen föreslår för den kommunala skolsektorn räcker inte till i ett läge där kommunerna tvingas gallra i kvaliteten på den grundläggande utbildningen. I en budgetmotion har vi föreslagit 100 miljoner euro mer i statsandelar för den kommunala skolsektorn.

Nu är det rätt tid för utbildning

De arbetslösa ökar hela tiden. Yrkesmässig och regional rörlighet är viktiga faktorer när det gäller att söka lösningar på problemen med arbetslöshet. Det behövs insatser av många olika slag. Bättre kvalificerad arbetskraft är en viktig del av omställningsskyddet i arbetslivet. Det behövs mer extra resurser än vad regeringen föreslår för att förbättra vuxenutbildningen och dessutom också nya handlingsmodeller. Vi har föreslagit ett tillskott på 30 miljoner euro.

Det är påkallat att föreslå ett tillskott för att höja utbildningsnivån hos dem som saknar yrkesutbildning eller vars utbildning är föråldrad. Det första regeringen gjorde var nämligen att lägga ner utbildningen Kunskapslyftet, som den föregående regeringen hade startat, och anslagen för den. En högkvalitativ inläring i arbetet kräver att lärarna får bättre kunskaper om arbetslivet, att arbetsplatshandledarna får mer utbildning och att resurserna över lag stärks. Yrkesutbildningen behöver också pengar för forskning och utveckling för att klara av sin regionala uppgift. För ändamålet bör bl.a. anslaget för utvecklings- och serviceuppgiften för arbetslivet höjas. Vi måste också satsa mer på påbyggnadsutbildning för högutbildade.

Prognostisera behovet av nybörjarplatser inom yrkesutbildningen

Behovet av yrkesutbildad arbetskraft har ökat och yrkesutbildningen blir allt populärare. I det rådande ekonomiska läget är det förnuftigt att unga satsar på utbildning, när utbudet av jobb

och praktik är skalt. Nybörjarplatserna inom den grundläggande yrkesutbildningen måste ökas mer för att vi ska kunna hantera förändringarna i näringsstrukturen, den åldrande befolkningen och arbetskraftsbristen inom olika sektorer. De tillskott som regeringen föreslår kommer inte att fylla bristen. Fortfarande kommer en stor del av de sökande till yrkesutbildning oundvikligen att bli utan studieplats. Man måste också ta reda på hur det har gått för de unga som inte fick studieplats i den gemensamma ansökan i våras. Yrkesstarten får inte ta resurser från den grundläggande utbildningen, utan den måste tilldelas egna resurser. Dessutom måste man titta noggrannare på matchningen i fråga om nybörjarplatserna inom yrkesutbildningen, så att de sökande får plats inom rätt utbildning. SDP kräver att regeringen ökar anslaget för grundläggande yrkesutbildning med 5 miljoner.

Yrkeshögskolorna är arbetslivsexperter

Yrkeshögskolorna samarbetar inom sina respektive områden med näringslivet och arbetslivet, liksom med finländska och utländska högskolor och övriga läroanstalter. Yrkeshögskolorna spelar en viktig roll när det gäller att utbilda experter för arbetslivet och utveckla arbetslivet regionalt. Men budgeten medger inte tillräckligt med pengar för deras forskning, utveckling och innovationer. Yrkeshögskolorna bör få ytterligare incitament för att tillsammans med lokala företagare planera utvecklingsprojekt där nyutexaminerade kan få jobb i 3–6 månader.

Dessutom är det nyttigt om tillåtna kunde få möjlighet att komplettera sina yrkeshögskolestudier och avklara högre yrkeshögskolestudier. Vi socialdemokrater vill avdela 3 miljoner mer i anslag till yrkeshögskolorna än vad regeringen föreslår.

Befogad oro över att rättvisan i universitetsvärlden riskeras

SDP lade fram ett alternativ till regeringens förslag till universitetslag i våras. Vi ansåg att lagen inte tillgodosåg t.ex. en starkt autonomi för universiteten. Regeringen tvingades ändra lagen

på vissa centrala punkter. I det sammanhanget kritiserade vi regeringens sätt att värdera olika universitet med hjälp av finansiering. Exempelvis får det nya Aalto-universitetet en oskäligt stor pott jämfört med andra offentligt rättsliga universitet, vars anslag har gått om intet på grund av höjda kostnader.

17,3 miljoner euro är alldeles för lite för att de andra universitetens verksamhet ska vara garanterad. Man måste också ta hänsyn till de föreslagna nedskärningarna i universitetens finansiella ram till följd av produktivhetsprogrammet. Staten måste se till att de vetenskapsområden som inte har privata finansörer får ersättande anslag. Vi har redan tidigare föreslagit att universitetens basfinansiering ska öka med 200 miljoner euro under valperioden enligt rekommendationen av vetenskaps- och teknologirådet. För nästa år bör anslagen ökas med 27 miljoner euro.

Rusta upp skolorna genom att stödja sysselsättningen

På olika håll i landet finns det viktiga och sysselsättande projekt som inte kommer igång utan tillggsfinansiering från staten. Det finns fortfarande många skolbyggnader med fukt- och mögelskador som måste åtgärdas snabbt. Mögelskolor och andra brådskande bygg- och renoveringsprojekt måste fås igång snabbt. Det behövs mer pengar för skolbyggen, så att problemen med inneluften och mögel kan åtgärdas. Vi föreslog 30 miljoner euro till för reparationer i mögelskolor. Dessutom ska bidraget avpassas efter kostnadsutvecklingen. I sitt regeringsprogram säger regeringen själv att systemet för att finansiera skolanläggningsprojekt ska bestå.

Stöd ungdomsverkstäderna

I jämförelse med andra EU-länder finns Finland fortfarande bland de sämsta när det gäller att motverka ungdomsarbetslöshet. För närvarande finns det inemot 60 000 statistikförda unga arbetslösa i vårt land.

Ungdomsverkstäderna bidrar till inläringen i arbetet, ger de unga bättre yrkesfärdigheter och

hjälp dem att välja yrke. Verkstadsverksamheten förebygger utanförskap bland arbetslösa och unga som avbrutit sina studier. Dessutom blir det lättare för missbrukare, psykiskt sjuka och invandrare att komma ut i arbetslivet. Man måste också komma ihåg hur mycket samhället får betala för de unga som hotas av marginalisering, om det inte finns verkstäder. Många kommuner uppger att de måste minska på eller lägga ner verkstäderna på grund av sparbeting. Då riskeras också praxisen, som fått en bra start och utvecklets, inom uppsökande arbete i par, verkstäder och multiprofessionellt myndighetssamarbete. SDP vill anvisa 3 miljoner mer för ungdomsverkstäder.

Stöd biblioteken

Vi bekymrar oss över anslagen för biblioteksbyggen. Bibliotekstjänsterna för synskadade måste säkerställas. Statens produktivhetsprogram kommer att skära ner personalstyrkan med tre årsverken och ett sparbeting på 350 000 euro har påförts som engångsutgift. Vi har redan tidigare krävt att bibliotekens anslag ska höjas med 2 miljoner euro.

Ståndpunkt

Vi föreslår

att finansutskottet ökar moment 29.10.30 med 100 000 000 euro budgetbaserat för statsandel och statsbidrag till driftskostnaderna för allmänbildande utbildning,

att finansutskottet ökar moment 29.30.21 med 30 000 000 euro för vuxenutbildning,

att finansutskottet ökar moment 29.20.30 med 5 000 000 euro budgetbaserat för grundläggande yrkesutbildning,

att finansutskottet ökar moment 29.40.30 med 3 000 000 euro budgetba-

serat för yrkeshögskolornas driftskostnader,

*att finansutskottet ökar moment 29.40.50 med 27 000 000 euro för of-
fentligrättsliga universitet,*

*att finansutskottet ökar moment 29.10.34 med 30 000 000 euro för att
sanera mögelskolor,*

*att finansutskottet ökar moment 29.91.51 med 3 000 000 euro för ung-
domsverkstäder,*

*att finansutskottet ökar moment 29.80.34 med 2 000 000 euro för an-
läggningskostnaderna för allmänna
bibliotek och*

*att finansutskottet i övrigt beaktar det
som sägs ovan.*

Helsingfors den 14 oktober 2009

Tuula Peltonen /sd
Anneli Kiljunen /sd

Ilkka Kantola /sd
Pauliina Viitamies /sd

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

1. Ökade statsandelar för grundläggande utbildning i syfte att minska klassernas storlek och förlänga läroplikten fram till 18 års ålder

— 37 000 000 euro budgetbaserat på moment 29.10.30 för statsandelar för grundläggande utbildning och gymnasium (mindre klasser och förlängd läroplikt sammanlagt)

— budgetbaserad ökning av moment 29.20.30 med 8 000 000 euro för statsandelar till yrkesutbildning

— budgetbaserad ökning av moment 29.30.32 med 6 000 000 euro för statsandelar till läroavtalsutbildning

1.1 Mindre klasser

Budgetpropositionen lovar inte kommunerna vare sig adekvata anslag för en högkvalitativ grundläggande utbildning eller mindre klasser. De otillräckliga medlen betyder att små skolor, inte minst byskolor, måste läggas ner och att små skolelever får mycket längre skolväg i områden där skolvägen redan nu är lång.

Trenden i grundskolan pekar mot alltför stora klasser, vilket försämrar framför allt de barns möjligheter att klara sig i skolan som behöver särskilt stöd. Dessutom försämrar det lärarnas möjligheter att beakta barns olika inlärningsbehov. Antalet avhoppare från grundskolan är alarmerande.

Under de senaste åren har det skurits kännbart i resurserna för stödundervisning och elevvård. Specialundervisningen har drabbats särskilt hårt av nedskärningarna. För att spara pengar har dessutom barn som behöver särskild handledning integrerats i vanliga klasser. Och samtidigt har grupperna blivit fortsatt större. Det är ett verkligt problem att grupperna är för stora, det har våra skolor sparivern under lågkonjunkturen att tacka för. När skolklasserna är för stora är det omöjligt för läraren att ta tillräckligt stor hänsyn till alla elevers särbehov. Det är utomordentligt

viktigt för barn att läraren kan ge dem tillräckligt stor uppmärksamhet och skapa kontakt med dem i undervisningen. Om barn och unga försummas i skolan, riskerar de att marginaliseras och det ställer sig dyrt både för den enskilda individen och samhället längre fram.

Enligt OECD:s Pisa-undersökning är vårt grundskolesystem det bästa i världen. Och ändå fortsätter antalet barn med inlärningssvårigheter att öka. Det är viktigt att kunna stödja enskilda elever, inte minst om de har inlärningssvårigheter. Undersökningar visar att man kan hindra att barn marginaliseras genom att se till att de klarar sig i skolan. Grupperna i den grundläggande undervisningen ska vara av lämplig storlek för att läraren ska kunna koncentrera sig mera på eleverna i undervisningen. I mindre undervisningsgrupper är det möjligt för läraren att delta mera också i uppfostran av eleverna och den vägen stödja familjerna.

På grund av kommunernas ekonomiska svårigheter finns det risk för att undervisningsgrupperna måste göras ännu större i många kommuner. Kommunerna måste garanteras en möjlighet att ordna högkvalitativ grundläggande undervisning. En högkvalitativ undervisning och fostran, en trygg skola och adekvata resurser möjliggör jämlikhet i utbildningen.

Således föreslår vi att moment 28.90.30 ökas budgetbaserat med 25 000 000 euro för statsandelar till skolsektorn i kommunerna och mindre klasser.

1.2 Anslag för att förlänga läroplikten till 18 års ålder genom utökade resurser för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Syftet med vårt förslag är att utöka elevplatserna inom grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och yrkesutbildning plus studieplatserna inom läroavtalsutbildning. Vänsterförbundet vill ha 4 000 nya platser inom grundläggande utbildning, 2 000 platser till inom gymnasieutbild-

ning, 4 000 nya platser inom yrkesutbildning och 2 000 platser till inom läroavtalsutbildning.

Vår utbildningspolitiska linje är att läroplikten ska förlängas fram till 18 års ålder. Alla läropliktiga under 18 år ska då fullgöra sin läroplikt antingen i grundskola och gymnasium, grundskola och yrkesläroanstalt, läroavtalsutbildning eller yrkesutbildning i integrerad verkstadsverksamhet. Reformen ska träda i kraft den 1 augusti 2010. Vi kommer att väcka en lagmotion om detta.

Det tillskott på 12 000 000 euro som vi föreslår ska användas för statsandelar och statsbidrag för driftskostnaderna för allmänbildande utbildning i kommunerna. Den grundläggande utbildningen ska få 8 000 000 euro, som kombinerat med kommunernas finansiering ska bli en tilläggsresurs för ca 4 000 nybörjarplatser. För driftskostnaderna för gymnasieutbildning ska 4 000 000 euro disponeras som kombinerat med kommunal finansiering blir en extra resurs för ca 2 000 nybörjarplatser.

Således föreslår vi att moment 29.10.30 ökas budgetbaserat med 12 000 000 euro för statsandelar för allmänbildande utbildning och att motiveringen kompletteras med att anslaget är avsett för 4 000 nya elevplatser inom grundläggande utbildning och 2 000 nya platser i gymnasier. På samma grunder föreslår vi att moment 29.20.30 ökas budgetbaserat med 8 000 000 euro för statsandelar till yrkesutbildning för 4 000 nya studieplatser.

På samma grunder föreslår vi vidare att moment 29.30.32 ökas budgetbaserat med 6 000 000 euro för statsandelar till läroavtalsutbildning för 2 000 nya studieplatser.

2. Universitetens basfinansiering

— budgetbaserad ökning av moment 29.40.50 med sammanlagt 35 000 000 euro

Vårt universitetsnät står inför stora omvälvningar. Och samtidigt ställer den allt hårdare globala konkurrensen nya kvalitativa och kvantitativa krav på universiteten. En ständigt underdimensionerad finansiering hindrar dessvärre våra högskolor från att sälla sig till toppuniversiteten

i världen. Den negativa konsekvensen av detta är att det minsta man kan säga om relationen studerande-lärare hos oss är att den är ogynnsam, om man har undervisningens kvalitet som måttstock. Bristen på anslag hindrar också universiteten från att ordna undervisningen på ett effektivt och lämpligt sätt.

En av hörnstenarna i universitetsreformen är att produktivetsprogrammets krav på universiteten slopas. Universiteten kommer i framtiden inte att vara en del av statsförvaltningen och därför bör kraven på att minska antalet årsverken slopas. Enligt statens budgetramar ska effektivitets- och produktivetsmålen ändå integreras i de nya grunderna för statsbidrag till universiteten och i deras ekonomistyrning. Det försvårar för universiteten att planera och bestämma om sin verksamhet och försämrar möjligheterna att göra något åt relationen lärare/studerande.

Vi behöver en kraftig satsning på undervisningsresurserna vid alla universitet. Tyvärr kommer budgetpropositionen i fråga om universitetens omkostnader inte att göra det möjligt att höja relationen lärare/studerande ens till den europeiska genomsnittsnivån.

Vänsterförbundets riksdagsgrupp anser att det krävs ett långsiktigt arbete och extra ekonomiska resurser för att utveckla universiteten. Vi kräver också likabehandling av universiteten och bättre möjligheter för de studerande genom att planerna på personalnedskränningar slopas. Vårt budgetförslag ingår i vår alternativbudget för större rättvisa.

Vi föreslår således att moment 29.40.50 ökas budgetbaserat med 35 000 000 euro för universitetens basfinansiering.

3. Studiestöd

3.1 Anslag till studiepenning för studerande på andra stadiet

— budgetbaserad ökning av moment 29.70.55 med 23 000 000 euro

Studiestödslagen föreskriver hur föräldrarnas inkomster påverkar studiepenningen. Föräldrarnas inkomster har ingen betydelse för studiestö-

det till högskolestuderande. Däremot beaktas de i studiepenningen till studerande under 20 år på andra stadiet. Dessutom är studiepenningen på andra stadiet fortfarande mycket mindre än studiepenningen på högskolestadiet. Det betyder att studerande på andra stadiet och högskolestuderande särbehandlas.

Den orättvisa behovsprövningen av studiepenningen utifrån föräldrarnas inkomster måste avskaffas när det gäller självständigt boende studerande på andra stadiet som inte fyllt 20 år. FPA beräknar att det kostar omkring 23 miljoner euro att avskaffa behovsprövningen av studiepenningen för alla självständigt boende studerande som fyllt 18 år. Med den summan är det möjligt att samordna studiestödssystemet och behandla studerande på olika utbildningsstadier på lika villkor.

Vi föreslår alltså att moment 29.70.55 ökas budgetbaserat med 23 000 000 euro för att höja studiepenningen för studerande på andra stadiet och slopa behovsprövningen.

3.2 Bostadstillägg

Finansutskottet bör öka moment 29.70.55 med 20 000 000 euro för att bostadstillägg till studiepenningen ska kunna betalas ut budgetbaserat under hela kalenderåret.

3.3 Höjning av måltidsstödet till högskolestuderande

— budgetbaserad ökning av moment 29.70.57 med 3 500 000 euro

Måltidsstödet är avsett att ge studerande på universitet och yrkeshögskolor en hälsosam och närande måltid en gång per dag till skäligt pris. De studerande har rätt till rabatt på måltidspriset i restauranger som omfattas av måltidsstödet. Stödet betalas direkt till restaurangägaren, som får ta ut ett avtalat maxpris för lunch.

På våren 2008 höjde regeringen ensidigt maximipriset på måltiderna med 25 cent till 4,27 euro. Måltidsstödet höjdes inte, så de studerande fick stå för de höjda kostnaderna. Men höjningarna av måltidsstödet och maximipriset måste hålla jämna steg. Måltidsstödet bör alltså höjas med 25 cent per måltid den 1 januari 2010.

Vårt system med måltidsstöd för de studerandes luncher fyller 30 år i år. I fjol åt högskolestuderande ungefär 14 miljoner stödda måltider. Över hälften av de studerande äter i regel dagens huvudsakliga måltid på studentrestaurang. Måltidsstödet är alltså en av de bästa formerna av stöd till studerande. Måltiderna är det bästa sättet att främja sunda matvanor bland de studerande.

Vi föreslår följaktligen att moment 29.70.57 ökas budgetbaserat med 3 500 000 euro för att höja måltidsstödet till högskolestuderande.

Ståndpunkt

Således föreslår jag

att finansutskottet budgetbaserat

ökar moment 29.10.30 med 37 000 000 euro för statsandelar till driftkostnaderna för utbildning i syfte att minska klasserna och förlänga läroplikten fram till 18 års ålder,

ökar moment 29.20.30 med 8 000 000 euro för driftkostnaderna för yrkesutbildning för att förlänga läroplikten till 18 års ålder,

ökar moment 29.30.32 med 6 000 000 euro för driftkostnaderna för läroavtalsutbildning för att förlänga läroplikten till 18 års ålder,

ökar moment 29.40.50 med 35 000 000 euro för universitetens basfinansiering,

ökar moment 29.70.55 med 23 000 000 euro för att slopa behovsprövningen av studiepenningen till studerande på andra stadiet utifrån föräldrarnas inkomster,

ökar moment 29.70.57 med 3 500 000 euro för att höja måltidsstödet till högskolestuderande med 25 cent per måltid och

*att finansutskottet i övrigt beaktar det
som sägs ovan.*

Helsingfors den 14 oktober 2009

Paavo Arhinmäki /vänst

AVVIKANDE MENING 3

Motivering

I sitt utlåtande behandlar kulturutskottet de fortsatta åtgärderna inom uppsökande ungdomsarbete med anknytande finansiering, universitetens anslag, lärarutbildningen och anläggningskostnaderna för läroanstalter. Det är befogat att ta upp de här frågorna. Men utskottet tar inte ställning till kvaliteten på grundläggande utbildning och utbildning på andra stadiet och inte heller till studievägledningen på de här stadierna. Enligt regeringsprogrammet ska kvaliteten på grundläggande utbildning förbättras på den punkten att undervisningsgrupperna ska bli mindre. Det är påkallat att se till att det finns tillräckligt med skolgångsbiträden och att tillgodose de växande behoven av specialundervisning. Det behövs tillräckliga anslag för att minska grupperna inom grundläggande utbildning.

Studiehandledning

Studiehandledning och karriärplanering är ett viktigt sätt att motarbeta marginalisering, göra utbildningstiderna kortare, höja utbildningsnivån och öka jämlikheten i samhället. Den stora valfriheten, de snabba reformerna av utbildningsprogrammen och de internationaliserade studierna ställer studiehandledningen inför nya utmaningar. Undersökningar visar att det är lätt att bli utan studieplats om man har orealistiska förväntningar när man söker in. De som ska välja fortsatt utbildning efter grundskolan är ofta inte på det klara med vilket område de ska söka sig till. Förhastade beslut kan leda till att de senare hoppar av studierna. Resurserna för studiehandledning ska vara avvägda enligt rekommendationerna.

Tillräcklig och kompetent studievägledning kan betydligt förbättra den ungas färdigheter att söka till den lämpligaste fortsatta utbildningen.

Universitetens finansiering

I utlåtandet behandlar utskottet universitetens ekonomi och noterar att de ekonomiska villkoren försämrats betydligt om universiteten förväntas klara av att betala arbetslöshetsförsäkringspremier inom de ramar som föreslås i budgeten. Kulturutskottet ser det som nödvändigt att stanna för en lösning som inte kringskar anslagen för universitetens verksamhet. Men universiteten får inte något budgetanslag för att betala premierna.

Alla universitet och högskolor i landet måste få sin ekonomi säkrad genom en tydlig nivåhöjning i anslagen. Undervisningsgrupperna är nu alldeles för stora på universiteten och undervisningens kvalitet blir därför lidande. Statens produktivetsprogram för med sig stora problem för universiteten. Dessa bör undantas från produktivetsprogrammets krav på att skära ner årsverken, så att inte kvaliteten på undervisningen och forskningen försämrats.

Det ökade behovet av och bättre kvalitet på specialundervisning

Förskolan och den grundläggande utbildningen ska tillgodose alla barns och ungas grundläggande rättigheter till undervisning och utbildning. Planen för utveckling av utbildning och forskning 2007—2012 har som mål att höja kvaliteten på den grundläggande utbildningen och i synnerhet att minska undervisningsgrupperna, förbättra stöd- och specialundervisningen och främja barns och ungas välbefinnande.

Det måste ordnas tillräckligt med stödåtgärder för barn som behöver särskilt stöd. Det behövs multiprofessionellt samarbete och tidig intervention för att barnet ska få stöd för tillväxt och inläring. Anslagen måste vara adekvata för att det ska gå att förbättra samarbetet och praxisen för att ingripa tidigt.

Inom den grundläggande utbildningen har antalet skolgångsbiträden ökat från 4 000 till ca 8 000, men riskerar att minska igen på grund av den ekonomiska krisen i kommunerna. Behovet av skolgångsbiträden ökar ändå fortfarande, bl.a. eftersom allt fler elever behöver särskilt stöd. Det är ett dagligt problem i skolorna att det är oroligt i klasserna. Specialundervisningen har minskat men det finns inte tillräckligt med annat stöd att få i stället. Det är befogat att öka resurserna för att anställa skolgångsbiträden, så att alla barn och unga får sin grundläggande rätt till undervisning och utbildning tillgodosedd.

Mindre grupper i den grundläggande utbildningen

Undervisningsministeriet anvisade i år 16 miljoner euro till kommunerna för att minska undervisningsgrupperna. Undervisningssektorns Fackorganisation uppger att de extra pengarna har gjort det möjligt att trots den ekonomiska krisen behålla dagens gruppstorlek och utöka timfördelningen och undervisningen i små grupper. Men sparbetinget på den grundläggande utbildningen är stort. Enligt en enkät som YLE gjort bland kommundirektörerna tänker kommunerna spara in mest just på undervisningsutgifterna nästa år. Budgeten innehåller inte tillräckliga anslag för minskade undervisningsgrupper trots ministeriets satsningar.

Höstens största grupper i flera stora städer i Södra Finland har över 30 elever. Det finns så stora grupper både i klasserna 1—6 och 7—9. De flesta kommunerna hör till den kategori av kommuner där det finns 25—30 elever i de största grupperna i klasserna 1—6 och 20—25 elever i de största grupperna i klasserna 7—9. I det rådande ekonomiska läget är det nödvändigt med större satsningar på att minska grupperna än vad budgetpropositionen medger för att målen i den grundläggande utbildningen ska kunna nås.

Anslag för höjt studiestöd för vårdnadshavare

Enligt en undersökning av universitetsstuderandenas hälsa (2004) har bara 8 procent av stude-

randena under 29 år barn, medan motsvarande andel av den övriga kvinnliga befolkningen i samma ålder är 38 procent. Samma undersökning visar att 88 procent av högskolestuderandena skulle vilja ha fler barn.

I värsta fall försämras familjens stöd när barnet föds även om inkomsterna förblir desamma. Studerande med familj får nämligen inte bostadstillägg till studiepenningen, utan allmänt bostadsbidrag där inkomstprövningen är strängare. Studier är en viktig faktor som gör att det drar ut på tiden att skaffa barn.

Därför bör det år 1992 slopade vårdnadshavartillägget till studiepenningen återinföras. Finland är det enda landet i Norden som inte betalar ut vårdnadshavartillägg till studiestödet. Det är också befogat att höja studiestödet för vårdnadshavare med 50 euro.

Anslag för att höja måltidsstödet för högskolestuderande

Måltidsstödet till högskolestuderande har lämnats obeaktat i flera budgetpropositioner i rad. Olika studentorganisationer har krävt höjningar. På våren 2008 höjde regeringen ensidigt maximipriset på måltiderna med 25 cent utan att höja måltidsstödet. Studerandena fick stå för alla kostnader. När det maximipriset höjdes 2007 fick riksdagen rätta till måltidsstödet.

I undersökningar kan man tydligt urskilja kategorin studerande bland dem som lever under fattigdomsgränsen. Måltidsstödet bör höjas vid budgetbehandlingen med 25 cent fr.o.m. den 1 januari 2010, så att studerandena, som har mycket små inkomster, inte ensamma tvingas stå för de ökade kostnaderna.

Ståndpunkt

Således föreslår jag

att finansutskottet ökar moment 29.10.30 med 10 000 000 euro för studiehandledning i den grundläggande utbildningen och på andra stadiet och med 9 000 000 euro för att minska undervisningsgrupperna,

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 5 000 000 euro för det ökade behovet av specialundervisning,

att finansutskottet ökar moment 29.10.30 med 1 000 000 euro för fler skolgångsbiträden,

att finansutskottet ökar moment 29.70.55 med 8 050 000 euro för vårdnadshavartillägg till studiestödet,

att finansutskottet ökar moment 29.70.57 med 3 500 000 euro för att höja måltidsstödet till högskolestuderande,

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 2 000 000 euro för universitetens basfinansiering och

att finansutskottet i övrigt beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 14 oktober 2009

Leena Rauhala /kd